СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 137. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, субота, 14-го липня 1945. No. 137. NEW YORK and JERSEY CITY, Saturday, July 14, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОСТАНОВИ З БРЕТОН ВУДЗ ПІДУТЬ ДО ВИРІШЕННЯ В СЕНАТІ ПЕРЕД ЧАРТЕРОМ

Переслухання свідків перед сенатською комісією Закордонних Відносин добігають до кінця, одначе дискусія у повнім сенаті в справі ратифікації світового чартеру буде переложена, поки сенат не вирішить долі постанов із Бретон Вудз.

Це сталося тому, що сенатор Роберт А. Тафт з Огайо виголосив у сенаті промову про світовий Банк Реконструкції й Розбудови, а заложення цього банку є частиною рішень міжнародньої фінансової конференції у Бретон Вудз з минулого року. Тафт противиться, щоб Злучені Держави дали підтримку до заложення банку на 10 біліонів долярів, з якого мають давати позички для розбудови чужих країв. Він домагався відложення дискусії над цими справами аж до осени, не зважаючи на те, що ці пропозиції приняла уже палата репрезентантів.

До сенатської комісії Закордонних Відносин прислано заяву від Федеральної Ради Церков Христа, в якій сказано, що американські церковні організації із своїми 20,000,000 вірних підтримують світовий чартер і домагаються швидкої ратифікації.

ЗУДАРЕННЯ ЛІТАКІВ У ПОВІТРІ

У Коломбус, в стейті Савт Каролайна, зударилися в повітрю два літаки. Один належав до підприємства Істерн Ер Лайн і відбував подорож із Бостону до Маямі на Флориді, другий це бомбовик армії. До зудару прийшло у висоті 3,000 стіп, при чім згинули 2 пільоти армії і 2-літний хлопець, який був одним з 20 подорожних на цивільнім літаку. Зудар наступив вчасі, коли один літак почав опускатися на діл, щоб осісти на летунськім майдані. Після зудару літаки злетіли на землю.

ДОСТАВЦІ ГАЗЕТ ПРОГРАЛИ СТРАЙК

Дошкульний страйк доставців нюйорських щоденників, внаслідок якого міліони людей в околиці Ню Йорку і в цілому краю були позбавлені нюйорських газет, покінчився програю для їхньої юнії. Краєва Воєнна Рада Праці повідомила товариство видавців, що їх не обовязує дальше контракт з юнією і вони можуть шукати собі іншу юнію або інших робітників для достави ґазет. Підприємці покищо не були всилі зорганізувати нових робітників, але поодинокі продавці вже на власну руку дістають газети і продають їх під охороною поліції.

АРМІЯ ПЕРЕСТАНЕ ХАРЧУВАТИ ЕВРОПУ

З днем 31. серпня американська армія перестане давати харчі цивільному населенню Европи і Филипин, як зе оприлюднюють у Вашингтоні. Одначе це ще не значить, що населення в Америці буде мати повно харчів. Харчі дальше будуть іти заморе, але їх будуть постачати окремі організації, які будуть закуповувати харчі і роздавати або перепродувати в чужих краях. Також будуть іти дальше достави мяса до Советів на підставі умови Ленд-Лізу. Від липня до вересня мають між ін. перевезти в Совети 25,000,000 фунтів тошонки. Є це комбінація вепрового й волового мяса в бляшанках. Росія зажадала 430,000 тон харчів на найближчий піврік із Злучених Держав, але вона не зможе тільки дістати.

ДОМАГАЮТЬСЯ УМОВИН МИРУ ВІД ТРЬОХ ПОТУГ

Сенатор Гомер Кейпгарт домагався в своїй промові в четвер 12. липня, щоб провідники Трьох Потуг, які зійдяться на наради наступного тижня, означили ближче, що це значить „безумовна здача" для Японії, бо таке вияснення промостить теж дорогу до миру. Цьому спротивився провідник більшости, сенатор Барклі, кажучи, що ясне означення спонукає японців до ще більшого завзяття. Барклі сказав теж, що скорочення війни на кілька днів чи тижнів не є розвязкою справи, колиб опісля мала вибухнути війна щераз. Він порівнав безумовну здачу Японії до здачі Німеччини.

НОВИЙ ПАЙОК НА ВЗУТТЯ ВАЖНИЙ ВІД СЕРПНЯ

Бюро Адміністрації Цін оприлюднює вістку, що новий пайок на взуття буде важний з днем 1. серпня. Є це значок Но. 4 у пайковій книжечці Но. 3. Крім цього пайки з літаком, ч. 1, 2 й 3, остають важними на дальше. Пайків на взуття не видавано ще від 1. листопаду минулого року.

ПЕНИСИЛИНА В ФОРМІ ТАБЛИЧОК

Лабораторії Чеплина в Сіракюс виготовили округлі таблички з пенисилиною ,які надаються на лікування, одначе їх не можна буде дістати без лікарської рецепти. Також є вода до миття очей і масти до ран з пенисилиною ,як готовий продукт.

Президент Труман рішав про приняття України до Обєднаних Держав

Вашингтонський кореспондент Ню Йорк Таймсу, Артур Крок, пише у виданню цієї газети з пятниці 13. липня про „Укриту главу в історії наших закордонних відносин" таке:

Упродовж Конференції в Сан Франсиско були завзяті дискусії на неурядових засіданнях вчасі яких повстала правдоподібність, що ґрупа Латинсько-Американських держав буде голосувати проти цього, щоб Україну й Білорусь приняти (в склад Обєднаних Держав), а колиб це сталося, Росія булаб вицофалася із конференції. Коли Совети дали дальше до пізнання, що вони домагаються, щоб про вирішення допущення Арґентини почати наради негайно після вирішення справи України й Білоруси, ціла Між-Американська ґрупа, включаючи й Злучені Держави прийшли до висновку, що треба заняти сильне становище, бо інакше Молотов опанує Конференцію Обєднаних Держав. Ця тактика вмагала, щоб до рішення прийшло над справою, яку самий Молотов підніс, тоб то над справою Арґентини.

Розвязка мусіла бути швидка і рішальна і її найдено за одобренням президента Трумана. Латинсько-Американська ґрупа далася переконати, що треба голосувати якстій за допущення України й Білоруси. Тоді, як Молотов зажадав, щоб справу Арґентини відложити на кілька днів, його жаданню відмовлено спільною акцією інших спонзорів крім американських держав з повище поданих причин. Тут рішало ще й те, що як би ця справа не була вирішена змісця, тоді ціла конференція булаб припинена і тоді булаб виринула ще інша комплікація, крім реорганізації польського люблинського уряду. Внаслідок цього Арґентину запрошено, щоб вона вислала свою делеґацію, а не щоб була, допущена до участи. Цей внесок дістав велику більшість у всіх комісіях і на повнім засіданню.

ВИЙШЛА ТРЕТЯ КНИЖКА УКРАЇНСЬКОГО КВАРТАЛЬНИКА

Третя книжка наукового журналу, видаваного Українським Конгресовим Комітетом під наголовком „Юкрейнієн Квортерлі" опустила друк і розсилається передплатникам, як також на замовлення. Книжка містить матеріяли й статті про найновіші міжнародні події, які відносяться до України. Є між ін. стаття Вилієма Г. Чемберлина, проф. Кларенса Манінґа крім багатьох інших авторів.

Наради „Трьох Потуг" зачнуться в Берліні в понеділок і триватимуть довго

З американського воєнного корабля „Оґуста", на якому знаходиться президент Труман в дорозі до Европи, подають, що наради президента з британським премієром Черчилем та маршалом Сталіном зачнуться десь у понеділок, а найдалі в вівторок, в Берліні, чи його околиці. Місце нарад, коли іде про точне означення, держиться у тайні. Дальше кажуть, що коли зважати на велику програму нарад, то можна заповісти, що наради тритатимуть довго, довше ніж наради попередних конференцій, з яких найдовше тривала Кримська конференція, бо 8 днів. До справ, які будуть в програму, належать різні територіяльні зміни, окупація Німеччини та інших країв, харчування Европи і т. д. Ни зважаючи на те все, президент Труман найбільше зацікавлений воєнними подіями на Пацифіку і є в постійній комунікації щодо цього з військовими командами, зґл. з департаментом війни і фльоти, та з Білим Домом і департаментом стейту. У вільнім часі пішов собі президент між корабельну залогу та їв з вояками лонч на кафетерійний лад.

РАНЕНО ПОСТРІЛОМ КАТОЛИЦЬКОГО ЄПИСКОПА В СИЦИЛІЇ

Погромщики пострілили з засідки і ранили католицького єпископа Джіяннатісту Перуццу, з Аґріджента в полудневій Сицилії, згідно з тим, що передає британська пресова агенція з Риму. Католицькі кола твердять, що постріли походять від членів політичної групи, а цей випадок є типічним для зрозуміння відносин, які тепер панують на цьому острові.

НОВИЙ АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ПРЕМІЄР

Австралія, яка через смерть втратила недавно свого спосібного й в світі шанованого премієра Джана Куртина, має вже нового: Буде ним Джозеф Бенедикт Чіфлі, бо саме його назначила одноголосно на те становище правляча парляментарна Партія Праці... Він є ірляндського походження і сином коваля. Був дуже близьким приятелем Куртина.

УНРРА ГОТОВА ЗАНЯТИСЬ ДАЛЬШОЮ ДОЛЕЮ БІЖЕНЦІВ В ЕВРОПІ

З днем 13. липня перестала існувати Начальна Кватира Аліянтських Експедиційних Сил, що була створена на час війни в Европі. Вона досі займалася долею 2,500.000 осіб, викинених воєнними обставинами з рідних земель, а які перебували на західно-европейських теріторіях, що були під американськими і британськими. Тепер Військові Управління будуть далі займатись тими людьми, поки не перебере їх остаточно під свою опіку Юнайтед Реліф енд Регабілітейшен Адміністрейшен (УНРРА).

ПОЛЬСЬКІ ҐЕНЕРАЛИ ВЗИВАЮТЬ ВОЯКІВ НЕ ВЕРТАТИ ДО ПОЛЬЩІ

Ген. Клеменс Рудніцкі в Англії, а Владислав Андерс в Італії, візвали польських вояків опиратись тим, що їм кажуть вертати до теперішньої Польщі.

РАДІ, ЩО НЕ ПОТРЕБУЮТЬ ДАЛІ БОРОТИСЬ.—Японці, що ховались по ямах на одним з островів Керама Рето, подумали, що краще залишити дальшу боротьбу з американцями і піддатись. Тут вони переходять бродом ріку, щоб піддатись.

ДО 600 АМЕРИКАНСЬКИХ НАДФОРТЕЦЬ НИЩИТЬ ЧОТИРИ ЯПОНСЬКІ МІСТА

З летунської бази на Островах Маріянних вилетіло яких 600 В-29 і атакували чотири міста на острові Гоншу, що належить до тих островів, з яких складається властива Японія. Усі ті міста разом мають 220,000 населення. До цього тільки додають, що як з Маріянів атакують, то значить, що принаймні половина бомбардованого міста мусить залишитись у руїнах.

ЧИ НЕ ПІДГОТОВКА НАСТУПУ НА СІНҐАПУР?

Токіо згадує про сильну британську ескадру літаконосців на Індійськім океані, що атакує японські бази ,щоб дістатись на Кар Нікобар Айленд, що положений між Рангуном і Сінґапуром.

СТАН ЯПОНСЬКОГО ШПИТАЛЬНОГО КОРАБЛЯ

Лікар американської фльоти, Роберт Е. Вестлейк, був одним з тих, що оглядали японський шпитальний корабель, Такасаґо Мару, якому дозволено американською командою доплисти до острова Вейк і забрати 974 японських вояків, хорих і ранених. Корабель був цілковито невідповідний для таких функцій, коли міряти це американським стандардом. Було мало лікарів і доглядачів, як і ліків. З тих японців, що їх забрали з Вейк, тільки 14 було ранених, а решта хоріла з недоїдання та на сухоти. Всі вони виглядали страшно. Це вказує, що як де японці навіть заховаються, щоб продовжати партизанку ,то їхній кінець мусить бути згодом такий, як тих, що їх забрав японський корабель з острова Вейк. Це вже не були живі люди, а радше трупи.

КИТАЙ УЖЕ НЕ ЗАГРОЖЕНИЙ ЗБОКУ ЯПОНСЬКИХ ЛЕТУНІВ

Довгими роками падав Китай жертвою японських повітряних налетів і бомбардовань, не маючи спроможности ставити належний опір, бо не мав відповідного числа літаків. Та тепер історія обернулась. Японці не можуть ставити потрібного опору в Китаю ,а то через американські повітряні сили. Таке заявив ген. Клер Ченолт, додаючи, що Американська Чотирнадцята Повітряна Сила знищила понад 2,000 японських літаків, як і вдарила бомбами в японські кораблі на загальну суму двох міліонів містоти. Командант американських повітряних сил заявив ще, що японські повітряні бази в самій Японії так сильно ушкоджені й загрожені, що їх Японія думає перенести до Манджурії.

ДЛЯ ҐІТЛЕРА В ШВАЙЦАРІЇ

В швайцарських колах говорять про те, що знайдено в швайцарських банках три конта на різні імена, що властиво мали належати до Ґітлера. Всі вони є загально на суму $250,000. Теж кажуть, що нацисти вложили в швайцарську промисловість свої інвестиції, що вартують яких двісті міліонів долярів. Передше писали аж про чотири біліони долярів, що є пересадне.

НОРВЕҐІЯ ВИПОВІДАЄ ВІЙНУ ЯПОНІЇ

Таке передає норвезьке радіо з Осльо. З тим, що воєнний стан датується від 7. грудня 1941 року, себто від підступного нападу японців на Перл Гарбор.

ЗАСУДЖЕНО 43 НІҐРІВ-ВОЯКІВ

Запав остаточний вирок на 43 американських вояків на Ґвамі, з яких усі є ніґрами, за розрухи в часі Різдва. Кари виносять від чотирьох місяців до чотирьох років.

ЄГИПЕТ ЗА ЗДІЙСНЕННЯ СВОЇХ ЗМАГАНЬ

Єгипетський премієр Нокраши Паша сказав у палаті послів в Каїро, що він незабором здасть звіт з заходів щодо самостійности краю і дав пізнати, що може прийти до ревізії договору між Британією і Єгиптом з 1936 року, зокрема уряд буде домагатися усунення британських військ з округи Суезького каналу.

НЕМА ЗГОДИ ЩОДО АВСТРІЇ

Урядово подають у Лондоні, що досі не прийшло до згоди з Советами в справі Австрії. Найтяжче іде з тим, як поділити Відень між ,управи Советів, Америки та Англії.

ДОЛИНА САРИ ПІД ФРАНЦУЗАМИ

Американці передали французам владу над басейном ріки Сари і цілою надренською провінцією. Там є найбільші в Европі склади вугілля.

ХОЧЕ ДІСТАТИСЬ ДО АМЕРИКИ

Це Рахеля — жінка Мусолінія. Заявила американським репортерам, що в молодости вона і її муж, Беніто, хотіли жити в Америці. Але потім він пішов вгору і змінив пляни. Тепер вона хотілаб виховати решту дітей в Америці й тут давати лекції та написати книжку про Мусолінія.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of Octobed 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЛИСТ ВІД МОЛОДОГО ВОЯКА ДО У. Н. СОЮЗУ

До канцелярії Українського Народного Союзу прийшов лист з Німеччини, що є під американським управлінням, який надіслав один з наших молодих вояків, що є членом нашої організації. Той лист є, на нашу думку, такий цікавий, що вартує його передати вцілости. Це й робимо. Лист написаний англійською мовою, а в перекладі на українську мову він звучить ось так:

„Тут в Німеччині я натрапив на таку ситуацію, що я певен, що вона буде вас цікавити. Вона дуже мене зацікавила і без кінця зворушила.

„Отже в тій території, що є під американським Мілітарним Управлінням, знаходиться много українців, котрі, як це вони заявляють, не хочуть вертати до раю батька Сталіна, бо того раю вже зазнали доволі багато. Ті українці себе зорґанізували в.... і як такі зістали визнані Мілітарним Управлінням Злучених Держав. Я вас прошу, щоб ви ввійшли з тими людьми у звязок через Армію або Департамент Стейту. Ті люди знають дуже мало про життя американських українців і були дуже здивовані, як я їм показав „Свободу" з „Юкрейніен Віклі". А найбільше їх дивувало, що американські українці знають так далеко про їхню долю, що навіть знають за рік 1933, себто рік голоду.

„Я поговорив з ними, щоб вони самі дещо написали, а як напишуть, то я вам це пішлю. Тільки не знаю, як довго тут остану, хоч бажав би остати.

„Можна ще вжити іншого способу, щоб з ними скомунікуватись, а це через Червоний Хрест, або УНРРА. Якщоб ми те все поробили, то таки могли би помогти тим українцям, що на таку допомогу заслугують.

„Був час, коли я сам думав, що боротьба за незалежну Україну є властиво безнадійна. Та як я добре з тими людьми наговорився і наслухався про їхні змагання і мрії, то почував себе ніяково за те, що я часом думав, що Сталін зможе знищити того непереможного українського духа, що так прагне для свого краю незалежности і свободи.

„Я так бажав би мати силу передати вам хоч дещо з того, що вони розповідали про своє життя, бо кожний з них переніс гори терпінь і нужди, а то через залізну владу комуністичної партії..."

До цього листа можемо хіба додати те, що У. Н. Союз та все наше американське громадянство можуть тепер гордитися, що виховали собі завдяки добрим батькам і матерям ось таку гарну ,чесну, свідому і благородну молодь, що віддає чесно й патріотично Дядькови Семови те, що належиться, а при тому має добре серце для терпінь того поневоленого українського народу, з якого походить.

Різні вісті про українське життя і українців

I.

Закордонний Український Червоний Хрест

Часопис „Українець у Франції" з 2. червня 1945 містить відозву Закордонного Українського Червоного Хреста, яку підписав Сергій Пащенко, як головний представник цеї установи, якої адреса є така: Croix-Rouge Ukrainienne a l'Etranger —Representation en France—19, rue Reille. Toulouse, France.

Це гуманітарна інституція, що допомагала українським полоненим, українським дітям та інтернованим в концентраційних таборах, а тепер продовжує ту допомогову акцію. Є вісти, що її осідок перенесено вже до Парижа.

Не видалюють чужинців з Франції!

„Українець у Франції" звертає увагу, щоб не слухати поголосок, що мають видалювати чужинців з Франції.

Виставка О. Грищенка

В травні відбулася в Парижі виставка праць славного українського маляра, Олекси Грищенка. Виставка обіймала 70 образів. Грищенко живе в Франції 20 років, і, як пише „Українець у Франції", заняв місце серед н а й ч і л ь н і ш и х французьких малярів.

Галло! Українці в Америці!

Величне і радісне „Христос воскрес!" пересилають своїм друзям та знакомим через часопис „Українець у Франції" такі члени Американських Збройних Сил: Марія Крупка з Гемтремк, Міш., Теодор Шумейко з Нюарк, Н. Дж., Гавриїл Турула з Філядельфії, Па., Едвард Мамчук з Ню Йорку, Едвард Рокіцький з Бронкс, Н. Й., Вилйем Вавричук з Лос Енджелес, Едвард Лисогір з Гудсон, Н. Й., Михайло Шапайда з Дітройт, Міш., Мільтон Микула з Болтімор, Мериленд, Лев Нахвостач з Дітройт, Міш., Тома Івашко з Ні Йорку.

Українці в французькій армії

Секретаріят „Обєднання Українських Робітників у Франції" повідомляє в ґазеті „Українець у Франції", що надходять до нього скарги на погане ставлення окремих осіб французької адміністративної влади до українців, що були вояками - добровольцями у французькій армії, Чужинецькому Леґіоні, Партизанах („резістанс"), чи в інших військових формаціях. У відповіди на те подається, що всі чужинці, а в тому і українці, що служили у французьких військових частинах, мають ті самі права, що й колишні французькі вояки, значиться право на працю, різні інвалідські пенсії, а їхні жінки і діти теж мають право на допомогу. Ще кажеться, що є чимало українців, що загинули у війні 1939/40, або в французькому підпіллі за час від 1939—1945. Їх родини також мають право одержати законом призначену допомогу, що її дістають французи. Теж українці полонені мають дістати ті самі відшкодовання та пільги, що й французькі родини.

„Відпочинкова Оселя"

Українська Школа в Парижі, як і минулого року, улаштовує в місяці липні „Відпочинкову Оселю" для українських дітей.

„Коментарі зайві"

Так закінчує „Українець у Франції" таку новинку:

Як довідуємося із „Неподлеґлосьці", орґану польської еміграції в Франції, у нарадах недавнього Загального Зїзду Польської Еміграції мав брати участь також якийсь українець. На промову, виголошену українським „делеґатом", п. Длускі відповів таке: Ми, посли польської еміграції, можемо з чистою совістю заявити, що це не польський нарід переслідував українців".

Вчімося ремесла!

„Кожний на фабриці, копальні, чи на ріллі мусить старатися набути фах — стати кваліфікованим робітником", пише А. Хлопецький в ґазеті „Українець у Франції", кажучи, що французька влада ставиться до українського робітника прихильно, бо цінить його здібність і працьовитість. Та біда, що загал нашого робітництва в Франції це „чорнороби", з яких найбільше працює на ріллі. Рубрика, що мала би виказати кваліфікованих робітників, пише Хлопецький, виглядалаб дуже сумно. І це треба направити.

Яким є часопис „Українець у Франції"?

На це дає часопис таку відповідь, що він є органом „Обєднаних Українських Робітників у Франції". Членом того „Обєднання" може стати кожен український робітник, незалежно від його партійних симпатій чи переконань. Це не політична, а синдикальна, професійна організація, що ставить собі за мету обороняти трудові інтереси своїх членів. Адреса „Обєднання" і часопису така: "L'Union des Travailleurs Ukrainiens en France" — 11 bis, Rue Roquepine, Paris (8).

Шевченківський концерт у Парижі.

Відбувся 25. березня, а був влаштований У к р а ї н с ь к о ю Школою. Дитячий хор виступав під проводом пані Корецької, а український хор співав під орудою композитора Євсевського. Святочну промову виголосив о. Леськович. Були ще сольоспіви і гра на фортепіяні.

II.

Виїде відвідати українських біженців в Европі

Канадійська „Будучність Нації" подає в числі з 1. липня, що о. д-р Василь Кушнір, парох церкви св. Володимира і Ольги в Винипеґу, та голова Комітету Українців Канади, внедовзі виїде до Европи, щоб в імені канадійських українців принести поміч біженцям, що знаходяться в крайній нужді по різних державах в Европі.

Вістка про проф. Д. Дорошенка то О. Кисілевську

„Свободу" повідомл я ю т ь, що на території Німеччини, що є під американською владою, находяться: проф. Дмитро Дорошенко, автор різних наукових праць і автор „Історії України", що її видано в перекладі англійською мовою в Канаді, а теж Олена Кисілевська, суспільна діячка, довголітня редакторка „Жіночої Долі" та бувша сенаторка в варшавськім сенаті. Обидвоє находяться у надзвичайно важких матеріяльних обставинах.

Українські священики-біженці

„Будучність Нації" подає, що довідалася від власного кореспондента з Англії, що 50 українських священиків, в тім 16 професорів та докторів св. Богословія, знайшлися на засланню поза межами Західної України, а в тій частині Европи, якою рядать англійські та американські війська. Далі кажеться, що положення їх трагічне, бо до крайної нужди ще долучується найстрашніша обставина, що їм грозить примусовий перехід в руки большевиків.

Що пишуть з рідних сторін під Советами?

До редакції „Свободи" надіслано два листи, що їх одержав один з наших громадян від своєї рідні з одного з сіл Тернопільської области. В листах описується страшне воєнне лихоліття, яке приходилось переживати, включно з „обсмаленою землею". Усе зрабоване або спалене, пишуть. Зокрема знаходимо в тих листах такі характеристичні уступи, як: „Ми би багато Тобі написали, але чи отримаєш... Широко не розписуємося, бо тепер не можливо, тільки просимо Бога, щоби Бог переміг те пекло пережити, та щоби ми могли до Тебе те все написати, більше так, щоб Ти мав що читати..." А в другім листі: „Ми не годні Тобі описати те, що пережили і про всьо наше горе... В селі велика зміна... Лист отримали від тебе одного дня, а другого телеграму від Ґенка з шпиталю... Отже з одної сторони велика радість, а з другої великий смуток, котрого ми не годні Тобі описати".

Патріотичний український виступ у Вашингтоні

В Дні „Я американець", 20. травня 1945. уладжено патріотичну маніфестацію в так званім „Сильван" театрі на вітвертій площі понижче монументу Вашинґтона. Там зібралися тисячі людей в год. 3:30 сполудня. Програма складалася з концерту музичної банди маринарки Злучених Держав, а потім пішли народні танці різних національностей, починаючи від індіянських, переходячи на нові американські, українські, филипинські й польські. Українські танці були вершком цієї атракції. Їх вивели дівчата з Вашинґтону (Анна Дудяк, Кароліна Яворська, Ольга Блюй, Марія Галушка, Олена Ґресяк і Олена Маганич), і молодь з Балтимор (Ґеновефа Примак, Волод. Скасків, Джімі Емко). Увечор повторено танки в Стейдж Дор Кантін під проводом Анни Дудяк, яка в день брала теж участь у виставці „Клюбу Урядових Дівчат", уладженій ґазетою Вашинґтон Повст. Крім Анни Дудяк належить ще до цього клюбу друга українка, а це Марія Савчак.

З переживань американських -плінників українського роду

За відомостями „Кетолик Адвокейт" з Рачестер 4 американські вояки українського роду вернулися домів після неволі перебувої в німецьких таборах. Дехто з них перебув 18 місяців різних мук, голоду та невигоди. Між поворотцями є лют. Юрко Сокольський і піхотинці Йосиф Ляніок, Карло Фідеор і Ґері Парута. Їх звільними советські вояки з початком місяця травня, а потім передали американській владі. Вони кажуть, що хто не переживав неволі, той не може зрозуміти переживань. Також само не легко зрозуміти війну, в часі якої денно вбивається з літаків по 10,000 населення, а при тім цілковито руйнується одно місто за другим. Поворотці кажуть, що німці старалися бути приязні для американців, але дуже боялися росіян.

III.

Праця українських вчених

Советські джерела подають з Києва, що державне видавництво готує до друку 18 літературнознавчих праць, написаних українськими вченими. Між ними є такі: „Старинне наслідство української літератури" академіка Білецького, „Квітка Основяненка" академіка Возняка, „Марко Вовчок" Д. Тамарченка ii „Шекспір та українське літературознавство" проф. А. Шамрая. Научну роботу про Тараса Шевченка підготовив Е. Кирилюк. Наукову працю п. н. „Іван Франко — каменяр української поезії" написав Юрій Кобилецький.

Новий музей у Львові

В травні отворено у Львові Музей українського мистецтва, в якому знаходяться малюнки сучасних художників, мистецькі твори минулих століть та відділ народного мистецтва.

Цікаве, що нічого не чути про Український Національний Музей, чи Музей ім. Т. Шевченка, що були у Львові.

„Український селянин"

Так зветься ґазета для селян Західної України, що має виходити в Києві від місяця квітня. Дитячий журнал, що почав в тому самому часі виходити, зветься „Барвінок".

Свято Лисенка в Києві

Сторіччя народження українського композитора Миколи Лисенка відзначено в Києві науковою сесією, на якій українські композитори і музикознавці прочитали ряд доповідей про його творчу діяльність. В приміщенню театру відбувся святочний вечір, на якому виступив з доповіддю композитор Л. Ревуцький, голова Союзу радянських композиторів України, а в концертовій програмі були виконані твори Лисенка.

Памятник жертвам німецького терору

Такий будуть ставити в Києві, в Бабинім Ярі, де німці мордували киевлян.

Нова советсько-українська фільма

Пресова Обслуга Всесловянського Комітету в Москві подає, що появилася советська фільма п. н. „Перемога в західних частинах України", продуцентами якої є О. Довженко і Ю. Сонцева. Є там представлені бої червоної армії за Дніпро, Київ, Львів і цілу Україну, каже советське звідомлення, додаючи, що режісери хотіли „показати майбутнім ґенераціям, що виробляли фашисти в середині XX століття з людською працею, як вони знущались над нашими здобутками і честю нашого народу".

Це добре. Такої фільми треба. Коби тільки ще знайшовся хтось, щоб залишив у фільмі майбутнім ґенераціям теж і памятку про терпіння українського народу під комуністами і чекістами, щоб представив голод з міліонами людських жертв, а теж Соловки, каторжну працю на Сибірі й т. п.

Перевидають старі твори

„Література і Мистецтво" з 31. жовтня 1944 подає, що державне видавництво в Україні видало такі твори: „Чорну Раду" П. Куліша, „Назара Беркута" І. Франка, збірник „Українські думи та історичні пісні" під редакцією М. Рильського, збірки поезій М. Старицького, байки Глібова, „Співомовки" Руданського, „Енеїду" та „Наталку Полтавку" І. Котляревського. З радянських письменників: поезії Павла Тичини, песи Івана Кочерги, поему В. Сосюри „мій син", збірку поезій Івана Неходи „Лісові оселі", Бориса Турганова „Ми більшовики" в перекладі М. Рильського, нариси Андрія Трипільнського „Шлях до Дніпра", а масовим тиражем видано „Гімн Радянського Союзу" в перекладі Миколи Бажана. Заповідають друк повісти О. Кобилянської „Земля", а далі оповідань Степана Васильченка і Володимира Самійленка, поезій Сосюри і поеми Рильського „Мандрівка в молодість".

Ще подається на іншому місці про повість П. Панча „Запорожці" з часів боротьби українського народу за часів Хмельниччини, та його оповідання для молоді „Червона Краватка". Буде теж видана книжка А. Борщаговського „Драматургія Тобилевича", з нагоди століття народин. Тобилевича.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з іміґрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

40) (Всі права застережені)

На щастя, промайнула у Безхатного інша думка, — переждати небезпеку коло бочки, де пороги були довші. Крикнув хорватови, що вже лягав збоку шин на краю порогів, і спотикаючись побіг назад. Міст ходуном ходив, гойдався, здавалося осідав. Пішоходи майже зависли в повітрі на одинокому вистаючому зпід бочки порозі, міцно за бочку вчепившися. В той же мент прогрохотав поприг них паротяг, обдавши гарячою парою, покотилися товарові ваґони. Хорват цокотів зубами з зимна, чи перестраху. Піт виступив на чолі у Безхатного.

— Ху, ну й ментик трапився, трясця його матері! Трохи не пішли чортови в зуби! — закляв витираючи піт з обличча Безхатний.

Хорват з перестраху зовсім обезсилів. Безхатний мусів товариша підтримувати, а тут свій мішок з річами обтяжував спину. Поки дійшли до північного кінця мосту — проминуло з пів години. Сяк так викараськавшися — сіли дожидати ранку.

З Канори хорват встрянув до духоборів корчувати. Безхатному місця не знайшлося в околицях. Подався під Саскатун, де товаровим потягом, а де і пішки. Спинився у сорок милях від Саскатуну на схід, в українській околиці. В ваґонах за стацією застав десятків зо два безробітних. Хлопці поводилися по людськи, тому їх ніхто не клопотав. Про життя їх в ваґонах знала поліція, заходила пару разів хлопців провідати.

Минали дні, а ніхто не потребував робітників хочаб на сміх. Один раз тільки старший фармер спитав Безхатного, чи не пішов би він до нього на роботу. Платив десять долярів місячно і харчі. Погодився, бо що міг у ваґонах висидіти? Та фармер запитався ще, чи він молиться щодня Богу?

— А чи в вас, дядьку, робітник матиме час Богу помолитися? — іронізуючи сказав Безхатний.

— Богу помолитися завжди час найдеться! Молитися можна й працюючи! Та я тебе і задармо не хочу!

Третього дня після цієї зустрічі Безхатний лежав на траві перед ваґоном, щось читав. Підійшов до нього вусатий низенький фармер. Хвилину постояв мовчки. Згодом несміло запитав:

— Хочете може роботи?

— Певно! — Безхатний відповів коротко, не відриваючися від книжки.

— То ходіть до мене.

— А по скільки платите?

— У мене вже трьох працює. Плачу по півтора денно й харч.

Ціна була зависока, як на ту околицю. Безхатний задумався, щож то за робота така має бути? Перепитав:

— Певно, корчувати наймаєте?

— О, ні! Не корчувати! Камінці на фармі збирати!

— Добрі то мабуть камінці! Певно такі, що чотирьох людей на сани не звалять — подумав. Не сказав нічого, зібрав манатки й поїхали. Заможність фармера пізнав по авті, ще більше по будинках і машинах.

Як він передбачував, камінці попалися такі, що пятьох людей не мали сили виважити з ями. Один камінець ледви тягнула пара коней саньми до вивожения зо стайні гною. До очищення мав фармер акрів з вісімдесять, усіяних зарослими каменюками.

Двох робітників — один українець, другий поляк, були собі звичайними простодушними селянськими хлопцями. Третій, солідної будови чоловяга, хоч мав українське назвище, проте вважав себе поляком. Вічно торочив про „кохану Польску", про те, яка вона вільнолюбна й справедлива. Говорив також, що дід його, ходачковий галицький шляхтич, був греко-католиком, отже на гірший випадок русином. Годинами розповідав про свою службу в різних арміях, польській, австрійській і, чогось, у німецькій. Мав бути чотовим, підривником. Рвав, за його словами, мости, дамби і залізниці, висаджував у повітря форти Берестя Литовського. Перехвалки усім остогидли. Безхатний надумав чотового вивірити тим більш, що самий мав поняття про ту працю. Почав здалеку, зовсім невинно, співчутливо навіть:

— Ну, ми, то ми. Прості робітники, — говорив до інших двох — нічого не знаємо, тож мусимо мучитися коло цих проклятущих каменюк. А от, пан Юзеф, колись мости зривав, укріплення, а також марудиться з нами разом. Ось яка справедлевість на світі!

Чотового якби на два коні посадив. Пішов молоти без кінця й краю. Де тільки він не був? Загнався під Верден у Франції, і там кілька фортів вилетіло в повітря від його таки руки...

— Раз так, — казав Безхатний його вислухавши, — ви мусите знати також, як цьому камінню зарадити, а не мучитися з нами!

— А щож маю робити? — надто резонно перепитав чотовий.

(Дальше буде).

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету

(Червень, 1945).

Членські вкладки та жертви надіслані від 8. червня по 30. червня, 1945.

Злучені Організації м. Клівленд $500.00; Стефан Кащук $10.00; по $5.44: А. Смит, Перл Молодець; Хор Боян при укр. кат. парохії св. Тройці, Янгставн, О., $10.44; Укр. Амер. Тов. Родичів, Ню Йорк, $10.00; по $10: (Нюарк, Н. Дж.): о. М. Данилович, П. Лобур, М. Лисак, В. Хома; по $5: М. Андрушко, А. Лисак, А. Німий, В. Федьків, Д. Ладика, Д. Мотуз, А. Будник, Н. Наливаний, П. Кузик, Н. Тудз, Т. Зубкович, Гр. Максимич, Т. Шатинський, Т. Гавриляк, І. Настюк, М. Пейко, С. Рудий, П. Відземок, М. Сороколіт; по $2: Е. Ганчар, Гр. Лиско, В. Стахура, М. Лабин, М. Мручак; по $1: П. Фурда, М. Козак, М. Роман, С. Лиско, М. Ровило, Гр. Козяр, М. Кравців, А. Маецька, М. Ковалюк, І. Марущак, Гр. Лебо, М. Ярушко;

Елизабет, Н. Дж., $25 Софія Безкоровайна; по $10: Відділ 3. УНС., М. Глова, Гелен Поливка, Гр. Налепа, Ст. Шика, І. Зелінка, Конст. Качурак; по $5: Анастазія Шотс, М. Прощак (мол.), В. Мушенський, Матрона Яворська, Т. Федуняк, Кат. Хоромчак, Марія Лисачок, Д. Стец, Т. Моройка, М. Могила, П. Догич, М. Сухорський, Анна Стефан, Агафія Гондович, І. Гондович, Ст. Задорецький, Т. Прощак, Т. Чечель, Я. Красновський, Д. Гнатюк, Анастазія Чар, Аттіліо Мараско, Марія Ґрета; по $3: Розалія Уляновська, Українське Сестрицтво, М. Циктор; по $2: Юстина Світлик, Гр. Плішка, Н. Н., Анна Заяць; по $1: Р. Дейчер, Ева Телички, Христина Возняк, Варвара Войтович, Гр. Заболовський.

Лінден, Н. Дж., $10 Анна Ґерієро; $5 В. Білісанський; $2: І. Поли; (Розеле) $2: Текля Ґей.

Шамокін, Па., о. М. Кузьмак, $100.

Ню Йорк, Н. Дж., Бр. св. Йосафата $10; по $5: В. Винницький, Е. Феціч, Меланія Цьвігун, Анна Ґретшен, Анна Мишка; по $2: П. Гринишин, Марія Скеба; по $1: М. Фурка, Гр. Макогін, О. Підлузевич, Текля Підлузевич, Марія Петрів, Кат. Войтишин, Розалія Буксин, Юлія Заячук, Т. Березовська, Марія Козоріс, Кат. Козоріс, Марія Шевчук, М. Парада, Марія Біляк, Д. Слизук, П. Атлас, Гр. Качановський, Марія Гловацька.

Бронкс, Н. Й., $6 В. Стецик; $4 І. Варищак; $3: Т. Партика; $2 Марія Риґель; по $1: М. Дацків, Д. Ушак, Мр. Сонший, І. Маланчук, С. Кудлак, Катерина Швед.

Олін, Н. Й., Відділ 363 У. Н. С. $10; по $2: М. Лищишин, І. Скробач, С. Іванців, Гр. Непорадний; по $1: Д. Ґазів, П. Пилипів, А. Лилюк, Д. Мішанець.

Кемден, Н. Дж., О. і Харитина Мазепа $10.

Гартфорд, Конн. А. Кузьма $5.

Лос Анджелес, Кал. Д. Барабаш $10.

Дірборн, Міш., по $10: Відділ 75 У. Н. С., М. Присташ з родиною; по $5: І. Слупецький, Ф. Гузіль.

Солджер, Па., Відділ 15. Провидіння $14.

Парохіяни церкви св. Михаїла, Йонкерс, Н. Й., $150; о. М. Кінаш $25.

Гейстингс ви Гудсон, Н. Й., У. Жіночий Клюб $25.

Філядельфія, Па., збірка Відділу 324 УНС., $16, Від 324 УНС., $25.

Бруклин, Н. Й., Н. Цибрівський $5; М. Баглай $10.

Е. Шікаґо, Інд., В. Гатала $10.

Мекізпорт, Па., по $10: українська грек. кат. парохія св. Йоана, о. І. Теодорович.

Борнсайд, Шікаґо, збірка з віча $100; Савт Сайд, Шікаґо, збірка з віча $75; Вест Пулман, Шікаґо, збірка з віча $32.'50.

Філядельфія, Па., Тов. Ольги Басараб $100; збірка на вічу 17 червня — дрібними жертвами $51.'4; Українська Ліґа при 23. і Бравн $50; збірка членів Апост. Молит., при церкві св. о. Николая $27.50; по $10: В. Коцюбинський, Гр. Грищишин, В. Волчанський, Відділ 109 Привидіння, Гр. Ялечко, О. Горохівський; по $5: о. Н. Волянський, Марія Горохівська, Марія Намака, М. Дубас, Н. Сеник, В. Солтис, В. Титанич, П. Штогрин, І. Ющишин, І. Черкас.

Ром, Н. Й., збірка на Свяченім $26; збірка на День Батька $15.50; по $5: Д. Іванців, М. Фалінський.

Шікаґо, Ілл., Стефанія Сірий $10.

Форд Ситі, Па., Амер. Укр. Клюб $5.

Лос Анджелес, Кал., М. Новак $10.

Голивуд, Каліф., П. Ґонсет $20; по $10: М. Кіт, М. Мельник; по $5: М. Поглод, М. Гринюк, П. Мордус, І. Тулай, п-ні Малиновська, п. Дондес, п. Семотюк, В. Мартин, А. Шурбот, А. Мазуркевич, М. Вавриків; по $3: П. Кешко; П. Вавричук; по $2: П. Дедалюк, П. Ковалишин, І. Мартин; по $1: П. Кізима, П. Лукачик, М. Гурій.

Манчестер, Н. Н., Укр. Амер. Допомоговий Комітет $430; по $5: Анастазія Кириляк, Марія Буцяк, Г. Новосад, Е. Ковальовський.

Пассайк, Н. Дж., по $10: укр. правос. парохія св. Духа, о. В. Буката.

Такоме Парк, Мд., п-ні Ст. Сомерман $5.

Елктон, Мд., І. Хицький $5.

Шенадо, Па., І. Чорній $10.

Вілкс Бері, Па., по $25: Відділ 99 УНС., Відділ 42 Провидіння.

Рочестер, Н. Й., по $10: Від. 36 УНС., Від. 223 УНС., Від. Провидіння, Гр. Герман, $9 збірка на закінченню української школи, — зібрав У. Доп. Ком.; $8 збірка Відділу 99 У. Н. С; по $5: П. Герман, Д. Герман, В. Баліґун, і Мельник.

Вілкс Беррі, Па., збірка Укр. Допом. Коміт. в День Матері $14.30.

Гвайтставн, Н. Й., Відділ 43 С. У. А. $10.

Асторія, Л. Ай., по $10: М. Левицький, М. Ґалан, П. Ґаврилець; по $5: І. Сидор, Е. Криловський, А. Ґула, А. Паламар, С. Антонишин, А. Климишин, М. Заровений, Анастазія Періг, І. Каратура; $1 М. Барут.

Філядельфія, Па., Відділ 48 СУА, збірка на День Батька 17. червня $22.

Джерзі Ситі, Н. Дж., збірка з віча Центрального Комітету дня 26. червня $660.

Зіставлення приходів:

Звіт ч. 1. за червень (від 1. до 8. червня)	$7,537.60
Звіт ч. 2. за червень (від 8. до 30. червня)	$3,711.30
Разом за червень 1945 рік	**$11,248.90**

(Липень, 1945).

Членські вкладки та жертви від 1. до 5. липня 1945:

Український Вор Реліф, Дітройт, Міш. $3,000; Український Народний Комітет в Пітсфілд, Масс. $250; Тов. Княині Ольги ч. 1. в Шікаґо, Ілл. $25; Відділ 162. Провидіння, Шікаґо, Ілл. $35; Мих. Чемний, Шікаґо, Ілл. $5; члени відділу 162 Провидіння: $12; по $2: С. Кривіцький, Мих. Чемний, Й. Процюк; по $1: Григ. Терех, С. Гавришко, Анастазія Тимчишин, Мих. Тимоць, Магд. Войтович, І. Маціборський. Яків Удич, Ню Йорк, місячна жертва $10; Іван Кінель, Мікисракс, Па. $50; Відділ 37 У. Н. С., Елизабет, Н. Дж. $25; Д. Пілевич, Джерзі Ситі, Н. Дж. $5; Н. Горішний, Джерзі Ситі, Н. Дж. $1; Відділ 373 УНС., Ст. Луіс, Мо., місто вінка на могилу погиблого вояка Михайла Греська $5. — Разом $3,423.

Усі жертви та членські вкладки (дійсні члени і товариства $10. — Спомагаючі члени $5), треба слати негайно до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.

Злучений У. А. Д. Комітет.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ПІТСФІЛД, МАСС.

Фінансовий звіт місцевого У. Н. Комітету.

На допомогу українським жертвам війни, як і на політичну акцію У. К. Комітету зібрано в нашій громаді $513, з чого висланo $200 через „Свободу", $250 до У. А. Допомогового Комітету в Філядельфії, а $60 вислано до Українського Конґресового Комітету. Разом вислано $510, а в касі остало $3.

Жертвували по $100 через „Свободу": Ілія Яремій і Антін Маланчук, а додатково ще по $5. Далі: по $25: Олекса Яремій, Никола Стефанюк (Стефана); Михайло Дарчук $20; по $10: Юрій Спасик, Йосиф і Марія Зибух, Григорій Яремій, Марко Никорчук; по $5: Іван Басістий, Іван Мартинюк, Софія Спасик, Пантелей Яремій, Стефан Антонійчук, Юрій Гуска, Андрій Гуска, Николай Стефанюк (Дмитра), Гаврило Теращук, Митодій Никорчук, Григорій Колодрубський, Анастазія Іванчук, Пантелій Данилів, Пахомій Данилів, Петро Спасик, Ілія Семенів, Іван Косован, Катерина Копичак, Іван Роґа; Яків Харій $4; Назарко Гуска $3; по $2: Василь Миронів, Домка Кінаш, Ірина Амбросійчук, Іван Найда, Іван Щербань, Анна Семенів Никорчук, Василь Савюк, Василь Когут; по $1: Грицько Козак, Дмитро Закордонський, Честер Янковський, Марія Янковська, Марія Дединчук, Михайло Дединчук, Пантелей Семенів, Авксинтій Никорчук, Никола Амбросійчук, Марта Паславська, Іван Антонійчук, Хведор Яківчук, Софія Соколовська, Іван Колодрубський, Анастазія Бачинська; Укр. Золотий Хрест $36.62; Грицько Заверуха $2. Дрібні жертви $21.38. — Разом $513.

БОРИС СТАСЮК

син відомих громадяна, п-на Платона і п-ні Марії Стасюків, замешкалих в Форест Гилс, Н. Й., покінчив Педді Скул в Гайтставн, Ню Джерзі, з надзвичайними відзначеннями і як такий став членом краєвого товариства, що гуртує таких, що покінчили високі школи з таким відзначенням. Це товариство зветься "Peddie Chapter of the Cum Laude Society". При матурі Борис Стасюк одержав Рензелеську Політехнічну Медалю за відзначення в математиці й природних науках, а Педдійську хемічну нагороду за знамениті успіхи в хемії. Борис буде продовжати свої науки далі, і то вже літом цього року, в Каледжі Штук і Наук Корнейського Університету.

Ціла родина п-ства Стасюків, разом з Борисом, є членами 204 Відділу У. Н. Союзу в Ню Йорку. — Подав від Відділу: Микола Близнак, секретар.

ДИВНІ НОВИНИ

5-ЛІТНІЙ ХЛОПЕЦЬ ПІДПАЛИВ СВОГО ТОВАРИША

У шпитали в Нюарку приходить до сил 5-літній хлопець Френк Тейт, який прибув туди попечений ще в березні ц. р. Йому додали за цей час 11 разів чужої крови і 6 разів латали іншою шкірою його лице, а ще будуть і дальше це робити. Одначе він прийшов уже до притомности і розповів, як то він попав у нещастя. Френк бавився з другим 5-літнім хлопцем, той другий звязав йому руки й ноги для забавки, потім накрив його газетним папером і запалив. Огонь перегриз шнурки і Френк зірвався бігти в горіючім вбранню, поки не впав. Його віддали майже мертвого до шпиталю і аж за 3 місяці лікарі впевнилися, що він буде жити.

ДО ШАНОВНИХ ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ" І „ЮКРЕЙНІЕН ВІКЛІ"

Як Ви змінюєте адресу, просимо негайно повідомити про це адміністрацію „Свободи". Скоре повідомлення усуває непорозуміння і стримання газети. З повідомленням просимо також висилати 10 центів готівкою або почтовими значками на покриття вироблення нового стенсля. Члени і Читачі з Канади зволять присилати **тільки готівку** тому, що канадійських почтових значків не можна виміняти.

З нашого життя в Канаді

Парохія св. Володимира й Ольги витає о. д-ра Кушніра по повороті з Сан Франсиско.

Як це вже було оповіщено в пресі парох церкви св. Володимира й Ольги в Винніпеґу і президент Комітету Українців Канади, впр. о. д-р Василь Кушнір, їздив з рамени КУК на конференцію в Сан Франсиско.

По повороті до Винипеґу, в неділю, 3. червня, близько 400 осіб зійшлися в Вечірні до Авдиторії при 115 МекҐреґор вулиці, щоб привитати впр. о. д-ра Кушніра. Господарем вечерка був церковний тростіс п. Іван Кравчук. З тої нагоди о. д-р Кушнір говорив:

Ті з нас, що оставили в Старім Краю своїх батьків, сестер, ближчу чи дальшу родину і знайомих, маємо дуже багато спільного з Рідними Землями. Нині ми відтяті від них війною, але духово ми далі тісно звязані з ними, з усім нашим народом, з цілим нашим Рідним Краєм. Про це я завсіди говорю і це, справа нашого народу в Старім Краю, була також причиною й ціллю моєї поїздки до Сан Франсиско. Хоч які міжнародні справи делікатні й інтереси різних держав помотані, то можу признати, що наша поїздка до Сан Франсиско була успішна, про що докладніше годі тепер говорити.

До Сан Франсиско їздив я від імени Комітету Українців Канади. Цей Комітет, як Вам відомо, мав на цілі два головні завдання: перше — поміч Канаді в війні, а друге — поміч українському народови в Европі. Перше завдання ми старались виконати по своїм силам і помагали Канаді чим лиш могли в її воєнних зусиллях, аж до закінчення війни в Европі.

Та не забували ми й про справу українського народу. Нині найважніша для нас справа, це доля тих 15 мільйонів українців, що опинились на невільничих роботах у Німеччині, Голяндії, Франції, Бельгії та інших західньо-европейських державах. Не мають вони ні даху над головою, ні одежі, ні притуловища, ні хліба. Не хотять вони вертатись на рідні землі, бо знають, що їх там чекає. Ті нещасні скитальці, це в великій більшости наші селяни й робітники. І нашим найважнішим обовязком тепер є — дати негайну поміч тим воєнним скитальцям по чужих краях, а опісля подбати про їх дальшу судьбу.

Ми вже одержали урядовий дозвіл на переведення збірки на поміч тим українським жертвам війни. Всі жертви будуть контрольовані урядом. Тепер черга на наш нарід у Канаді — прийти з негайною і щедрою допомогою нашим братам і сестрам в Европі. Від того, кілько кожний з нас жертвує на ту ціль і кілько ми зберемо на поміч воєнним скитальцям, будуть цінити нас інші народи, які помагають своїм братам і сестрам у їх краях в Европі.

Член центрального збіркового комітету, п. О. Малофій, сказав, що українці в Европі переживають тепер найчорнішу хвилю в своїй історії. Нашим обовязком є — злекшити терпіння нашому народови й помогти йому в цій його чорній годині. „Поможім негайно. Візьмім собі від уст, а даймо їм, бо їм більше треба, як нам", кінчив п. Малофій.

П. О. Ямнюк висловив признання о. Кушнірови за його старання для нашого народу й сказав, що завдяки зусиллям о. д-ра Кушніра на конференції в Сан Франсиско та в пресі різних народів заговорили про Україну. П. Ямнюк звернувся до парохіян, щоб знов були першими в цій справі і як наша парохія перша своєю історією в Канаді, так нехай і наша жертвенність буде першою на поміч нашим братам і сестрам.

До щедрої жертвенности закликав також п. Ол. Мушій.

Коли по переведенню збірки обраховано гроші, то виявилось, що присутні зложили на ту ціль $835.00 готівкою, а $115.00 декляровано. Збірка продовжується. — („Українські Вісти")

Павло Курієвич,
секретар парохії.

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:
МИКОЛА МУРАШКО,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
ГРИГОРІЙ ГЕРМАН,
43 W. North St., Wilkes-Barre, Pa.

ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
МАРІЯ МАЛЕВИЧ.
230 E. Agnew Ave., Pittsburgh 10, Pa.

ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАР:
ДМИТРО ГАЛИЧИН.
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНИЙ КАСІЄР:
РОМАН СЛОБОДЯН,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

ДМИТРО КАПІТУЛА,
33 S. Hancock St., McAdoo, Pa.
Д-р ВОЛОДИМИР ҐАЛАН,
1134 Atwood Rd., Philadelphia, Pa.
Д-р АМВРОСІЙ Т. КІБЗЕЙ,
11903 Jos. Campau Ave., Detroit, Mich.
РОМАН СМУК,
1515 Estes Ave., Chicago, Ill.
СТЕПАН КУРОПАСЬ,
1101 N. Monitor, Chicago, Ill.

ГОЛОВНІ РАДНІ:

ПАВЛО ДУДА
1506 Parent Ave., Windsor, Ont., Canada.
СТЕФАН СЛОБОДЯН,
4323 N. 16th St., Philadelphia, Pa.
ІВАН РОМАНИШИН,
711 Grove St., Irvington, N. J.
ТАРАС ШПІКУЛА,
5466 W. Haddon Ave., Chicago, Ill.
ВОЛОДИМИР ДІЛИК,
6711 Rutland Ave., Detroit, Mich.
ГЕНОВЕФА ЗЕНКО,
887 Boulevard St., Akron, O.
МИКОЛА ДАВИСКИБА,
41 Rosewood St., Mattapan, Mass.
ЕВГЕН ЛЯХОВИЧ,
72-50 Manse St. Forest Hills, L.I., N.Y.
АНТІН ШУМЕЙКО,
1972 Ostwood Terrace, Union, N. J.
ДМИТРО ШМАГАЛА,
1504 E. 173rd St., Cleveland, Ohio
ЮЛІЯ БАВОЛЯК,
76 S. Tamaqua St., McAdoo, Pa

Головна канцелярія У. Н. Союзу знаходиться у власним домі під числом 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Почтова адреса У. Н. Союзу: P. O. Box 76, Jersey City 3, N. J.
Telephone: BErgen 4-1016.

BRAND NEW FACES IN A BRAND NEW WORLD—Three English-born tots sit it out with American Red Cross nurse's aides while their British mothers go through the customs office in New York after arriving on the S.S. Thomas H. Barry. Red Cross Home Service workers were on hand to arrange transportation to the homes of their GI fathers. (ARC photo.)

Що коштовнійше: мир чи війна?

З нагоди виїзду президента Гepiя С. Трумана в суботу 7. липня на нараду Трьох Потуг до Европи висловила майже вся американська преса справді щирі побажання, а при тім теж і побоювання. Побажання успіху, а побоювання за можливість, що не дійде до повного порозуміння між Америкою, Совєтами й Англією. Газети одначе висловлюють надію, що провідники згаданих трьох великих держав мусять дійти до якихсь рішень, які матимуть вплив на мир і добробут цілого світу.

Деякі письменники, як от Демарі Бес у журналі „Сатердей Івнинг Повст", не закривають трудноців, які стоять на перешкоді світового миру. Бес каже, що ці трудноці лежать у впертости Совєтської Росії в її посяганню по владу в цілому світі. Але він теж не закриває факту, що Росія не може дозволити собі на третю світову війну, бо вона потребує миру більше, ніж хто не будь у світі.

Редакція газети „Ню Йорк Сан" пригадує, що ні Чорчил ні Труман не ідуть на наради з порожніми руками і вона твердить, що оба провідники західніх демократій будуть мати доволі сили при торгах.

Треба догадуватися, що переслухання в сенатській комісії для закордонних справ над підготовою ратифікації світового чартеру є теж свого роду політичною стратегією, бо сенат приготовляє ратифікацію на те, щоб дати президентови Труманови силу в переговорах з світовими потугами. Коли перший свідок перед комісією, бувший секретар стейту Едвард Стетиніюс висловив погляд, що Америка має більше до втрачення ніж яканебудь інша держава у світі при обсуджуванню чартеру, то це вказувалоб на те, що Америка рішена посягнути при помочі чартеру по провід у світі безогляду на це, чи інші великі потуги її підтримають, чи ні. А таке наставлення само вже вказує на те, що Америка хоче забеспечити мир.

Вислів небіжчика Вилкія, що „світ є один", потвердив теж президент Труман, коли промовляв до сенату за ратифікацію чартеру, а цей самий погляд висловив і делегат на конференцію до Сан Франциско, Стасен. З цих висловів треба винести заключення, що нарушення миру в якійнебудь частині світу, нарушить цей мир в цілому світі, отже і в Злучених Державах. Оце мабуть причина, чому є таке загальне бажання миру в Злучених Державах і чому то преса вливає на настрій публики в напрямі побажання президентови повного успіху при розмовах за мир.

Замітне, що в „голосах читачів" у щоденниках стрічаються дуже цінні завваги на тему загального світового миру. Дехто звертає напр. увагу на недавній приїзд ген. Айзенгавера з Европи до Америки та на привіт, якого він зазнав при відвідуванню Вашингтону й інших міст. Це тому так оваційно витають генерала, кажуть читачі, що він знівечив силу націстів, які приготовляли напад на Ню Йорк та на інші американські міста з повітря. От що чуємо в газеті „Геральд Трибюн" з цієї нагоди: „Здається, що це було зовсім імовірним, що Гітлер нападе бомбами на Ню Йорк і на інші міста на Атлянтійськім побережжу, а дальше піде і в середину краю при помочі роботів і ракетових бомб, які він мав уже у запасі і лише ждав на відповідний час, щоб знищити наш рідний край. У Німеччині найдено велитенські склади цих пекольних машин.

„Генерал Айзенгавер із аліянтськими військами врятував нас перед найчорнішим літом в нашій історії. Ми були в далеко більшій небеспеці, ніж багато з нас могло собі представити. Наші манніфестації є отже лише частинним висловом отого почування, яке лежить у нашей глибині.

„Наука і винаходи дійшли до такої точки, в якій починає висіти смерть і знищення над нашими головами доти, доки ми не дамо з цілого серця підтримки таким засобам, які застановлять напади таки в самих початках. Це можна осягнути лише тим, коли ми злучимося з іншими націями у спільних змаганнях для самоохорони.

„Найправдоподібнша охорона лежить у міжнародній поліції. Скомбінована сила 50 націй може змісця перемогти відносно слабу силу напасника. Це перший прилад для якогонебудь практичного пляну світового миру".

Читаємо теж інтересні виводи про кошти забеспеки миру. Люди доходять до висновку, що недопущення до війни є далеко дешевше, ніж ведення війни. Факти показують таке: Дійсні кошти другої світової війни досягли суми одного триліона долярів. (Триліон це тисяч біліонів чи там міліярдів). Коли до цього додати ще економічну вартість втраченого життя і можливої зарібкової сили погибших людей, дістанемо ще один триліон. Отже загальне знищення досягає двох трилонів долярів.

Це - така велитенська сума гроша, що за ню можна купити зовсім вигідний дім для кожної родини на світі, а крім цього дати гроші на вивчення для кожного хлопця і дівчини на світі. Це є більша грошева сума, ніж досі видано на всі школи, шпиталі й церкви від народження Христа.

Отже заключення таке: Замісць видавати гроші на війну, ліпше вжити всю людську енергію, всі винаходи й науку і ввесь маєток на поширення ідеї миру у світі.

Очевидно, як хто так розуміє справу миру, то ніяка ціна для його осягнення не є за висока. І тому то американці, котрі розуміють мир у повній свободі й добробуті, так сердечно бажають успіху президентови Труманови у його нарадах з іншими політичними ґігантами світу.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

ДИВНІ НОВИНИ

ПАПУГАЙ ВИКПИВ СВОЇХ ГОНИТЕЛІВ

Папугай з іменем Піт вирвався із своєї клітки у Вест Орендж, Н. Дж., і вилетів на дерево. За ним пігнав його власник Ралф Лейет, але папугай підліз догори і відти викрикував обидливі слова. Власник візвав пожежну сторожу, щоб приставила драбину, а його жінка почала лізти вгору і промовляти лагідно до папугая. Та він вилазив вище й вище по галузях. Остаточно жінка заявила, що дальше ніщо не може зробити. Тоді один член пожежної сторожі пустився до папугая, але він перескочив на інше дерево. Коли фаерман зліз з драбини, почув від папугая крикливий сміх: Ха, ха, ха!

ЛІПШЕ У ТЮРМІ СИДІТИ, НІЖ ДОКОРИ ТЕРПІТИ

Джордж Френсис Секор з Гилсайд, Н. Дж., попав уже третій раз в тюрму за недозволене ношення військового уніформу. Тепер він мав однострій молодшого офіцира маринарки. Коли його поставили перед суд, він пояснив це тим, що ніяк не може стерпіти докучування від людей за те, що він не є при війську, хоч має лише 21 літ. Отже ратується тим, що вбирається в уніформ. Перший раз мав однострій піхотинця, другий раз сержанта від маринарки, а тепер вже став офіциром.

ТАРЗАН, ч. 210. Осторога в ночі.

Тарзан вдерся на гору, котра була твердинею ворогів.

Накінець він відкрив печеру, в котрій вязнено Джейну як закладницю.

Сторожі не думали, що він так близько, але для остороги один підспівував собі з перерв вами:

„Тарзане!! Уважай! Як зробиш один фальшивий крок, Джейну убємо негайно!"